

KOHEZIJSKA POLITIKA PROMIČE MOBILNOST U PLANINSKIM PODRUČJIMA

JESTE LI ZNALI?

Planinska područja jedno su od europskih teritorija s najvećom stopom korištenja automobila. Na primjer, u Alpama svaki dan 600.000 ljudi prijeđe državnu granicu kako bi doputovali na posao. Ovisnost o individualnim automobilima i cestama tradicionalno je visoka u tim regijama, dok su druge mogućnosti mobilnosti neiskorištene. To je zbog nekoliko prepreka kao što su visoka cijena infrastrukture, veće udaljenosti s manjim brojem stanovnika i nedostatak javnog prijevoza.

ZAŠTO JE MOBILNOST TOLIKO VAŽNA?

Ovisnost o automobilu, u kombinaciji s nedostatkom adekvatnog javnog prijevoza, nameće socijalnu i teritorijalnu isključenost određenim segmentima stanovništva, kao što su mladi, stariji i stanovnici bez automobila. Stanovnici planina imaju ograničene mogućnosti putovanja i dolaska na druga mjesta, bilo radi posla, obrazovanja ili dokolice. Nedostatak usluga javnog prijevoza umanjuje i atraktivnost regije. Stoga su potrebna rješenja za razvoj načina prijevoza koji su vremenski učinkoviti, kvalitetni, poštuju prirodni okoliš i dostupni su i mještanima i posjetiteljima.

KAKVA RJEŠENJA SE PRONALAZE U PLANINAMA?

Potreba za povećanjem kvalitete i financijske održivosti mogućnosti mobilnosti, kao i poboljšanjem multimodalnosti i povezanosti izvor su trajnih inovacija u planinama. Neke planinske regije ispituju mogućnosti zajedničke mobilnosti i razvoj integriranih usluga mobilnosti – kako za manje tako i za veće gradove – dok druge razvijaju prijevoz na zahtjev i nemotorizirani promet.

Svojom Kohezijskom politikom, Europska unija potiče razvoj veće ponude mobilnosti u planinama.

Treba vam nadahnuće? Okrenite stranicu!

Ovaj je projekt financirala Glavna uprava Europske unije za regionalnu i urbanu politiku prema Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava br. 2020CE16BAT209.

OD KUĆE DO POSLA

Dijeljenje automobila u planinama Jura

Prekogranična regija između Francuske i Švicarske dom je brojnih poduzeća i stvara brojne mogućnosti za zapošljavanje. Nažalost, javni prijevoz ne zadovoljava potrebe dnevnih putnika, posebno radnika. Iz tog razloga, "co-voiturage arc Jurassien" pokrenuo je sustav dijeljenja automobila za radnike s 87 parkirnih postaja diljem regije.

© Covoiturage Arc Jurassien

Radnici mogu pronaći mjesto u automobilu putem središnjeg pozivnog centra ili ga ponuditi, a zatim se naći na jednoj od parkirnih postaja. Poduzeća također mogu imati koristi od određenih prednosti ako odluče promovirati dijeljenje automobila među svojim zaposlenicima, kao što je poseban alat za praćenje učinka dijeljenja automobila, prilagođene promocije u svojim tvrtkama ili događaji na kojima mogu podijeliti svoja iskustva.

Trenutno ovaj sustav dijeljenja automobila koristi 180 poduzeća i 41.000 radnika. Sudjelovanjem u programu, svaki radnik u prosjeku godišnje vozi 6.500 km manje nego inače, što predstavlja prosječnu godišnju uštedu od 1.100 kg CO₂ i 2.300 eura. Od početka ovog projekta postotak dijeljenja automobila udvostručio se u francusko-švicarskim planinama Jura.

Planinsko područje: Jura (Francuska)

Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj putem programa Interreg Francuska-Švicarska

Razdoblje: 2015-2018

Mrežno mjesto: <https://covoiturage-arcjurassien.com/>

BALCÕES MÓVEIS

Planinski prijevoz do praga građana

© Balcões Móveis

Pokrajina Terras de Trás-os-Montes u sjevernom Portugalu uspostavila je uslugu mobilnosti 100% električnim vozilom kako bi riješila problem udaljenosti ruralnih planinskih stanovnika. Poznata pod nazivom Balcões Móveis, ova usluga ruralne mobilnosti lokalnim stanovnicima koji žive u udaljenim kućanstvima nudi mogućnost obavljanja određenih aktivnosti na kućnom pragu, kao što su plaćanje računa za vodu i struju ili pruživanje osobne iskaznice.

Izolirani građani koji žive u devet općina pokrajine Terras de Trás-os-Montes mogu zatražiti ove usluge u svojoj općini. Program je posebno namijenjen osobama s ograničenom pokretljivošću, kao što su starije osobe, mladi, obitelji i stanovnici bez osobnih automobila.

Planinsko područje: Terras de Trás-os-Montes (Portugal)

Kohezijska potpora: Europski fond za regionalni razvoj

Razdoblje: 2018-2019

Mrežno mjesto: <https://www.portugal2020.pt/content/balcoes-moveis>

Upotreba tehnologije za osiguranje „Mobilnosti kao usluge” u malim alpskim gradovima

Kroz projekt MENTOR, grad Merano (Italija) i selo Brig-Glis (Švicarska) uveli su neke inovativne metode i tehnologije radi pružanja podrške mobilnosti u malim alpskim selima, posebno zelenoj mobilnosti. Stvoren na temelju koncepta “mobilnosti kao usluge”, projekt je lokalnim stanovnicima pružio internetsku integriranu platformu s kojom se mogu savjetovati za pristup svim informacijama povezanim s mobilnošću u regiji. U gradu Merano ova platforma građanima omogućuje da pregledaju sve mogućnosti prijevoza (autobus, vlak, dijeljenje automobila i bicikala) između grada i okolnih planinskih naselja i izračunaju najbrži način dolaska na odredište, kao i moguća kašnjenja vlakova ili autobusa. Do sada je 2.000 građana upotrijebilo ovu platformu i pristupilo uslugama poput dijeljenja bicikala, električnog autobusa na zahtjev, pa čak i isprobalo samovozeći minibus.

Istovremeno, selo Brig-Glis razvilo je uslugu taksija na zahtjev Kolibri. Ovi taksiji voze između 21 sat (vrijeme polaska posljednjeg autobusa) do ponoći i pokrivaju 72 postaje, 41 autobusno stajalište i 31 dodatnu postaju. Prosječna cijena vožnje je 4 CHF (3,75 €). Zahvaljujući ovim rješenjima, lokalni građani mogu lakše planirati svoja putovanja i pristupiti širem spektru rješenja za mobilnost.

Planinsko područje: talijansko-švicarske Alpe
Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj putem programa Interreg Italija-Švicarska
Razdoblje: 2019-2021
Mrežno mjesto: <https://progetti.interreg-italiasvizzera.eu/it/b/78/mobilizeeffortsforaharmonizeddiffusionofnewsmandsharedmobilitytechn>

© NOI Techpark

BICIMUGI

Poticanje biciklističke mobilnosti za sve u Pirinejima

© BICIMUGI

Od regije Aquitaine do sela Logroño u regiji Navarra, projekt BICIMUGI stvara prekograničnu biciklističku rutu duž francusko-španjolskih Pirineja. Ova biciklistička ruta povezivat će ruralna i planinska područja s postojećom okosnicom Eurovélo 3.

Projektirane su različite petlje od glavne rute BICIMUGI kako bi se udaljena sela povezala s većim gradovima kao što su Bayonne i Saint-Jean-Pied-de-Port te kako bi se biciklistima omogućilo da stignu do različitih zanimljivih mjesta u ovim područjima.

Jedan od glavnih ciljeva projekta BICIMUGI potaknuti je navike biciklizma u ruralnim i planinskim područjima i učiniti biciklizam dostupnim svima. Na taj način lokalni stanovnici – posebno mladi, žene, osobe s ograničenom pokretljivošću i umirovljenici – kao i turisti mogu sudjelovati u edukativnim i aktivnostima podizanja svijesti kako bi se potaknulo korištenje bicikala. Po brdovitijim dionicama se mogu koristiti i intermodalne opcije.

Planinsko područje: Pirineji (Francuska-Španjolska)
Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj putem programa Interreg POCTEFA
Razdoblje: 2019-2022
Mrežno mjesto: <https://www.bicimugi.eu/>

Poticaji i personalizirane informacije za promjenu navika mobilnosti

Posebno u alpskim regijama te manjim gradovima i selima, stanovnici su često vrlo ovisni o privatnom prijevozu, posebno automobilima. Dok je to često zbog nedostatka alternativnih mogućnosti mobilnosti i udaljenosti, to nije uvijek slučaj. Na primjer, u gradu Salzburgu u Austriji privatni automobili još uvijek čine 45% svih putovanja, unatoč tome što su alternativna sredstva prijevoza dostupna. Ovo je djelomično možda tako zbog nedostatka informacija ili razumijevanja alternativnih prijevoznih sredstava, ali i zbog navika koje su se stjecale godinama. Mijenjanje navika u mobilnosti je neophodno – s obzirom na klimatsku krizu – ali i vrlo teško za provesti. Iz tog razloga, grad Salzburg odlučio je razviti posebne opcije nagrađivanja i cijena kako bi građane – posebno nove stanovnike – potaknuo da svoje navike u mobilnosti više preusmjere na mogućnosti kao što su vožnja biciklom, pješaćenje, javni prijevoz i e-mobilnost. U sklopu pilot-projekata na pojedinim lokacijama, novim stanovnicima ponuđene su različite vrste poticaja (kao što su besplatne karte za javni prijevoz, kuponi za kupovinu, biciklistički uređaji), prilagođeni informativni materijali (brošure o mobilnosti, virtualne karte), personalizirani savjeti o mobilnosti i akcijski dani mobilnosti. Zahvaljujući ovim mjerama, novi stanovnici mogu lako otkriti i koristiti održivije alternative mobilnosti.

© SaMBA

Planinsko područje Alpe
 Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj
 putem programa Interreg Alpine Space
 Razdoblje: 2018-2021
 Mrežno mjesto: <https://www.alpine-space.eu/projects/samba/en/home>

ŠTO JE MONTANA174?

Montana174 je komunikacijska kampanja koja vas – planinske stanovnike – informira o brojnim mogućnostima koje Kohezijska politika nudi u planinskim područjima.

Kohezijska politika planinskim područjima pruža sredstva za jačanje digitalnih i socijalnih inovacija, ubrzanje ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe na njih, podršku turizmu, poticanje zapošljavanja mladih i poboljšanje mobilnosti.

www.montana174.org

Ova publikacija odražava samo stajalište autora. Europska komisija nije odgovorna za upotrebu informacija koje ova publikacija sadrži.

